

Щоб отримувати огляди, надішліть листа з текстом "отримувати weeklyupdates" на адресу office@rac.org.ua

Обговорення «акцентів»: <https://www.facebook.com/environmentalhighlightsukraine>

Архів оглядів: <http://www.rac.org.ua/oglyad/informatsiyno-analitychnyy-oglyad>

© Ресурсно-аналітичний центр "Суспільство і довкілля"

АКЦЕНТИ

СТАН ДОВКІЛЛЯ СХОДУ УКРАЇНИ – ЗАГРОЗА БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ

З часу збройного конфлікту на сході України та анексії Криму громадськість піднімає проблему заподіяння значної шкоди довкіллю на цих територіях. Так, 7 червня Українська Гельсінська спілка з прав людини презентувала звіт «[На межі виживання: знищення довкілля під час збройного конфлікту на сході України](#)». У звіті увага приділяється не лише питанням впливу збройного конфлікту на стан довкілля Донецької і Луганської областей, у т. ч. і невідконтрольних українській владі територій, але й міжнародно-правовим механізмах захисту довкілля та можливостям притягнення до відповідальності за заподіяну шкоду довкіллю у період збройного конфлікту.

Проблеми екологічної кризи на східних територіях України та шляхи її вирішення не залишилися і поза увагою й державних органів. Зокрема, 8 червня 2017 року відбулося чергове [засідання](#) неформальної депутатської групи «Мінська платформа» з вироблення стратегії мирного врегулювання ситуації на Сході України. На засіданні заступник Міністра екології та природних ресурсів В. Вакараш наголосив на важливості відновлення та вдосконалення державної системи екологічного моніторингу та системи екологічної безпеки в Донецькій та Луганській областях і доповів про первинно вжитті заходи з моніторингу.

Очевидно, що для цілісного бачення існуючого стану довкілля Донецької та Луганської областей, аналізу й оцінки ризиків, а також відновлення його стану, існує потреба впровадження інтегрованих та комплексних заходів, які б охоплювали: (1) співпрацю як на національному рівні, так і на міжнародному; (2) координацію між органами центральної, регіональної та місцевої влади; (3) комплекс дій, які розкривали б складові цього механізму (зокрема, моніторинг стану довкілля, оцінка завданої шкоди довкіллю, юридичної відповідальності держави-агресора та інших осіб, винних у заподіянні шкоди довкіллю) та враховували часові та інші ресурсні можливості їх реалізації (короткострокові, які необхідно і можливо реалізувати, та довгострокові заходи).

Обговорити у

УКРАЇНА РАТИФІКУВАЛА УГОДУ ПРО СПІВПРАЦЮ З МОЛДОВОЮ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ ДНІСТРА

7 червня 2017 року ВРУ ухвалила закон про ратифікацію Договору між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про співробітництво у сфері охорони і сталого розвитку р. Дністер.

Як зазначив Міністр екології О. Семерак, договір між Україною і Молдовою – «перший транскордонний басейновий договір, спрямований на розвиток партнерства між державами щодо запровадження інтегрованого управління водними ресурсами».

Дністер завжди був болючим питанням в українсько-молдовських відносинах, яке набуло ще більшої актуальності, з огляду на плани розвитку української гідроенергетики. Басейновий договір носить рамковий характер: він закладає правові принципи співробітництва двох країн.

Ратифікована угода запроваджує механізм цивілізованого прийняття рішень. Мова йде про головний інструмент досягнення цілей - двосторонню Комісію зі сталого використання і охорони басейну р. Дністер. До її складу мають увійти представники центральних і регіональних органів влади, громадськості, а також науковці обох країн. До повноважень комісії, серед іншого, відносяться: моніторинг та звітування про стан водних й інших природних ресурсів та екосистеми р. Дністер, врегулювання спірних питань, пов'язаних з використанням і охороною річки, участь у розробці планів і проєктів, а також у здійсненні оцінки впливу на довкілля щодо транскордонних вод, встановлення принципів розподілу водних ресурсів тощо. Тому тепер ключові питання лежать в площині коли і як буде створена і функціонуватиме відповідна комісія.

Обговорити у

БЛІЦ-АНАЛІТИКА

МІНСЬКА ЗУСТРІЧ СТОРІН КОНВЕНЦІЇ ЕСПО: НАВІТЬ БЕЗ НАТЯКУ НА ФЕЙР-ПЛЕЙ

13-16 червня в Мінську відбулась Сьома Нарада сторін Конвенції Еспо з оцінки впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті. Те, що відбувалось протягом тижня у Мінську важко назвати рівноправними переговорами чи переговорами взагалі. Блок держав Європейського Союзу навіть не намагався надати цьому процесу видимості чесної гри, відверто ігноруючи процедуру, попередню практику та, часто, просто здоровий глузд.

«Атомний» блок питань

Найважливішим і найскладнішим було обговорення рішення про дотримання конвенції Еспо сторонами. Таке рішення приймається кожного разу, за результатами розгляду конкретних справ (випадків) порушення країнами вимог конвенції спеціальним органом – Комітетом з питань імплементації.

Цього разу, низка таких справ стосувалась атомної енергетики. «Порушниками» розглядалися Україна (продовження строків експлуатації РАЕС), Білорусь (будівництво АЕС) та Великобританія (будівництво АЕС). Повністю ігноруючи попередню практику, на Мінській Нараді сторін ЄС почав змінювати текст щодо Великобританії, а українське та білоруське питання було винесене «в коридор», тобто не обговорювалось у залі. Так, щодо «білоруської» частини рішення взагалі було створено закриту переговорну групу, яка працювала паралельно з основними переговорами. Основні ж переговори перетворились на обговорення робочого плану на наступні три роки.

У результаті, рішення щодо дотримання не було прийняте взагалі. Його доопрацювання покладено на Комітет з питань імплементації, а для прийняття буде скликана спеціальна позачергова Нарада сторін Конвенції Еспо (к.2018-поч.2019).

Українське питання

Українська делегація намагалась максимально скористатись політичним моментом: напередодні Президент України підписав Закон «Про оцінку впливу на довкілля». Тому, наша делегація наполягала на прийнятті окремого рішення по одній з двох своїх справ (каналу Дунай-Чорне море), проект якого передбачав незручні політичні санкції (призупинення прав за конвенцією). Зрозуміло, що прийняття такого рішення також би дозволило Мінприроди більш ефективно виконувати домашню роботу одразу після наради, а тепер доведеться чекати півтора року до позачергової Наради сторін. А через півтора року політичний ефект від прийняття закону вже згасне, і доведеться пояснювати чи працює закон на практиці (зокрема, це вимагає прийняття низки підзаконних актів). Делегація України, слід зазначити, докладала усіх можливих зусиль, проте переконати ЄС не вдалось. Навіть кілька слів у звіті про те, що держави «вітають прийняття закону про ОВД Україною» викликали тривалу і нездорову дискусію з делегацією ЄС.

У підсумку, такий перебіг переговорів свідчить про величезний вплив атомного лобі на позицію ЄС, готовність ЄС застосовувати подвійні стандарти, змінювати правила гри. ЄС має «монопольне» становище на таких переговорах у рамках європейських структур ООН, оскільки в разі голосування держави ЄС мають більшість. У попередні роки політична легітимність цього забезпечувалась, зокрема, шляхом створення незалежного механізму з питань дотримання, оскільки центральний його елемент - Комітет з питань імплементації – складається не лише з представників ЄС і працює доволі неупереджено. Цього ж разу, уся робота комітету була перекреслена і ЄС почав «переглядати» результати його роботи, що означає вже не незалежний розгляд, а політично заангажовану оцінку. Така політизація механізму дотримання однозначно підриває довіру до нього з боку усіх держав. Мабуть, це означає потребу в його повному «перезавантаженні».